

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobkyně: X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
pracoviště pro Prahu a střední Čechy
sídlem Sokolovská 855/225, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2022, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty její námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 6. 2022, č. j. X, jímž byla žalobkyni podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ode dne 28. 4. 2022 snížena výše invalidního důchodu pro invaliditu II. stupně na invalidní důchod pro invaliditu I. stupně. Podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 4. 2022 žalobkyně již není invalidní podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění pro invaliditu II. stupně, zároveň byla podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona uznána od 28. 4. 2022 invalidní pro invaliditu I. stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla o 35 %.
2. V rámci námitkového řízení byl lékařem žalované dne 12. 9. 2022 vypracován posudek, který dospěl ke shodným závěrům jako posudek z prvostupňového řízení ze dne 28. 4. 2022, tzn., že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“). Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na 35 % s tím, že se ve smyslu ustanovení § 3 uvedené vyhlášky nemění. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že se v rámci přezkumu prvoinstančního rozhodnutí zabývala všemi námitkami žalobkyně, přičemž její zdravotní stav posoudila komplexně nad jejich rozsah. Poněvadž po přezkoumání celkového zdravotního stavu žalobkyně činí pokles její pracovní schopnosti 35 %, a nejsou tak splněny podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu II. ani III. stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona o důchodovém pojištění, shledala námitky jako nedůvodné.
3. Žalobkyně v žalobě namítala porušení ustanovení § 4 odst. 1, § 2 odst. 4, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaná na základě nesprávného postupu a v rozporu se skutkovými okolnostmi aplikovala ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudkový lékař dospěl ke zjištěním neodpovídajícím skutečnému zdravotnímu stavu žalobkyně, který se od roku 2017 zhoršuje; žalobkyně je nadále invalidní ve II. stupni.
4. K vyjádření ze dne 1. 2. 2023 žalobkyně přiložila lékařskou zprávu ze dne 20. 1. 2023 vystavenou Dr. A. S., Podiatrist, Biomechanics Clinic, The Department of Foot Health, a zprávy z vyšetření páteře a obou dolních končetin, podle nichž trpí posteriorní chronickou tibiální tendinopatií na obou dolních končetinách. V souvislosti s chronickým zánětlivým revmatickým onemocněním bederní páteře se zvýšila bolestivost, na páteři a obou dolních končetinách došlo k nevratným změnám omezujícím celkovou pohyblivost a schopnost výkonu každodenních běžných činností. Žalobkyně se v noci probouzí bolestí a ráno trpí ztuhlostí, která se rozšiřuje i do kyčelních kloubů. Vertebrogenní onemocnění způsobuje, že se nemůže předklánět, nedokáže zvedat těžká břemena a tlačit je.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě s ohledem na namítanou nesprávnost posouzení zdravotního stavu navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí.
6. Soud o posouzení zdravotního stavu žalobkyně požádal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze. Z posudku této komise ze dne 21. 4. 2023 soud zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla žalobkyně invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Komise vycházela z tohoto diagnostického přehledu: vertebrogenní algický syndrom polytopní bez radikulopatie, úzkostně depresivní porucha v anamnéze, psychosomatické potíže, nadváha a tendinopatie lig. tibialis posterior, kdy nejde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. V jednorázových nálezech z Velké Británie nebyla potvrzena radikulopatie, na MRI páteře změny odpovídající věku a nemající klinický korelát. Jde o chronické bolesti v zádech při výrazné svalové nerovnováze hlavně v oblasti hlubokého stabilizačního systému, obezitě a dekonkci. V minulosti dle EMG uváděná lehká chronická iritace kořene L4/5 vpravo může být snadno odstraněna fyzioterapií. Listéza v oblasti bederní páteře je klinicky nevýznamná a není důvodem bolestí zad. Subjektivně vnímaná bolest není příliš farmakologicky ovlivnitelná, je zde výrazný podíl psychosomatizace. Obtíže lze významně redukovat při každodenním cvičení zaměřeném na aktivaci hlubokého stabilizačního svalového systému. Podle nálezů z Velké Británie se bolesti zad částečně redukovaly. K akcentaci subjektivních potíží přispívá osobnostní naladění, somatizace psychických potíží nebyla podložena žádnými nálezy. Recentní bolesti šlachy v oblasti lýtky a paty oboustranně nemají charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, není doložen efekt doporučeného cvičení chodidel a nošení ortopedických pomůcek. Žalobkyně byla hodnocena dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 15 %. Datum odůznání invalidity bylo stanoveno dnem jednání. Dokonce i při hodnocení úzkostně depresivní poruchy dle kapitoly V, položky b), přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. by nevznikla invalidita ani v I. stupni. Kritérií vyšší položky žalobkyně nedosahuje, ani nejsou dostupné psychiatrické nálezy dokumentující tíži poruchy a odezvu na terapii. Ostatní nemoci obsažené v diagnostickém přehledu nejsou při hodnocení invalidity posudkově rozhodné. Předchozí posouzení byla neodůvodněně nadhodnocena, při prvním přiznání invalidity bylo patrně přihlédnuto ke zjištěné listéze s tím, že ještě nebyla zhodnocena její klinická významnost, následná posouzení pouze kopírovala předchozí, když lékaři posudkové služby spíše hleděli na subjektivní potíže žalobkyně, které posoudili jako významné. Namítané subjektivní potíže nejsou důvodem k invaliditě, problémy lze odstranit rehabilitačními postupy. Revmatologické postižení nebylo potvrzeno, dle nálezů z Velké Británie se dá soudit na redukci bolestí.
7. Ve vyjádření ze dne 14. 6. 2023 žalobkyně nesouhlasila s posudkem ze dne 21. 4. 2023, přičemž předložila lékařskou zprávu ze dne 1. 5. 2023 vystavenou Dr. S. A., podle níž trpí neustálými a zhoršujícími se bolestmi téměř ve všech částech těla. Má otoky chodidel a kolen, bolesti holenních kostí, nedokáže vykonávat každodenní činnosti a nepomáhá jí ani stanovená medikace. Žalobkyni byla diagnostikována fibromyalgie – chronický muskuloskeletární syndrom charakterizovaný plošnou bolestí se ztuhlostí. Podle žalobkyně se jedná o středně těžké postižení fibromyalií odpovídající kapitole XIII, oddílu C, položce 3b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
8. Soud požádal o vypracování srovnávacího posudku o zdravotním stavu žalobkyně Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové. Tato posudková komise zpracovala posudek dne 2. 11. 2023, v němž dospěla ke shodnému závěru jako

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze v posudku ze dne 21. 4. 2023, tzn., že zdravotní stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí neodpovídal žádnému stupni invalidity. V rámci srovnávacího posudku bylo vycházeno z tohoto diagnostického souhrnu: bolestivý páteřový syndrom celé páteře, především bederně křížové na podkladě degenerativních změn a výhřezu meziobratlové ploténky L4/5 bez ochrnutí, bez poruch svěračů a bez funkčně významného neurologického nálezu, sekundární úzkostně depresivní porucha při základním somatickém onemocnění a obezita. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu komise označila bolestivý páteřový syndrom celé páteře, především bederně křížové na podkladě degenerativních změn a výhřezu meziobratlové ploténky L4/5 bez ochrnutí, bez poruch svěračů a bez funkčně významného neurologického nálezu. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 20 % podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb., podle ustanovení § 3 vyhlášky došlo k navýšení o 10 % pro psychické postižení. Co se týče nálezů ze dnů 20. 1. 2023 a 1. 5. 2023, jde zatím jen o podezření na chronické zánětlivé revmatické onemocnění bederní páteře bez závěrů pomocných laboratorních vyšetření, nadto se posudek provádí formou přezkumu k datu vydání napadeného rozhodnutí.

9. K jednání konanému dne 30. 5. 2024 se žalobkyně nedostavila, ač byla řádně a včas předvolána. Soud proto dle § 49 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) ve věci jednal a rozhodl v její nepřítomnosti.
10. Zástupkyně žalované s odkazem na závěry posudku Posudkové komise MPSV v Praze a v Hradci Králové navrhla zamítnutí žaloby.
11. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
13. Pojištěnec ve věku žalobkyně má nárok na invalidní důchod za současného splnění dvou podmínek, a sice že se stane invalidním a zároveň získá potřebnou dobu pojištění. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal, popř. zůstal, invalidním. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (§ 8 odst. 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 2023). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.
14. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala závěry posudkového lékaře, ze kterých vycházela žalovaná. S ohledem na to soud uložil Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze vypracovat posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Dále soud vzhledem k vyjádření žalobkyně uložil Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

věcí v Hradci Králové vypracovat srovnávací posudek. Oba posudky soud provedl jako důkaz při jednání.

15. Srovnávací posudek byl vypracován komisí ve složení předsedy komise – posudkového lékaře a člena komise s odborností neurologie. Z posudku vyplývá, že žalobkyně nebyla jednání komise přítomna. Komise posudek zpracovala na podkladě zdravotnické dokumentace od PSSZ-LPS pro Prahu 23, včetně soudního spisu a spisové dokumentace žalované.
16. Komise v posudku označila za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně bolestivý páteřový syndrom celé páteře, především bederně křížové na podkladě degenerativních změn a výhřezu meziobratlové ploténky L4/5 bez ochrnutí, bez poruch svěračů a bez funkčně významného neurologického nálezu. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 20 % podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb., ve smyslu ustanovení § 3 vyhlášky došlo k navýšení o 10 % pro psychické postižení. Komise prostudovala veškerou dokumentaci a shledala ji v plném souladu s posudkovým zhodnocením ze dne 21. 4. 2023. Podle zobrazovacích metod má žalobkyně změny na páteři, zejména na bederní, ale také na krční a zčásti i na hrudní. Klinicky je neurologický nález chudý, hybnost končetin je bez omezení, chůze je normální. Při analgetické terapii v režii ambulance léčby bolesti, pravidelné ambulantní rehabilitaci a při dodržování režimu vertebropata je žalobkyně schopna téměř normálního fungování. Její stav funkčně odpovídá lehkému postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb., přičemž horní hranici 20 % komise použila kvůli dlouhodobosti. Dlouhodobé psychické obtíže léčené psychiatrem spočívající v sekundární úzkostně depresivní poruše při základním somatickém onemocnění představují psychickou nadstavbu, tj. somatizaci potíží. Dle komise by mohly odpovídat kapitole V, položce 5b, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb., byly zohledněny navýšením 10 % k základní diagnóze. Co se týče nálezů ze dnů 20. 1. 2023 a 1. 5. 2023, jde zatím jen o podezření na chronické zánětlivé revmatické onemocnění bederní páteře bez závěrů pomocných laboratorních vyšetření, nadto se posudek provádí formou přezkumu k datu vydání napadeného rozhodnutí. Jelikož komise stanovila konečnou procentní míru poklesu pracovní schopnosti na 30 %, zdravotní stav žalobkyně ke dni 29. 11. 2022 neodpovídal žádnému stupni invalidity.
17. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017-40, k tomu tento soud uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009-38).“*
18. V souladu s tímto rozsudkem soud uvádí, že mu nepřísluší hodnotit srovnávací posudek komise z odborného hlediska, neboť k tomu nemá příslušné znalosti, stejně tak nemůže odborně hodnotit ani podklady, ze kterých posudek vychází. Soud může posudek hodnotit pouze z hlediska jeho celistvosti a přesvědčivosti, přitom je nezbytné též posoudit, zda

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

existují jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

19. Soud shledal, že srovnávací posudek komise splňuje požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkového závěru o tom, že žalobkyně nebyla ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní. Posudková komise objektivně a přesvědčivě zdůvodnila svůj závěr při posouzení procentního poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Komise rozhodovala v řádném složení, kromě předsedy komise, posudkového lékaře, byl členem též lékař z oboru neurologie, tj. z toho oboru, do něž spadá i postižení žalobkyně, které bylo shledáno za hlavní příčinu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z posudku je taktéž zřejmé, že posudková komise hodnotila veškerou zdravotní dokumentaci, kterou měla k dispozici.
20. Komise přesvědčivě vysvětlila, proč zvolila položku 1b, kapitoly XIII, oddílu E, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb., tzn., lehké funkční postižení, a hodnotila při horní hranici rozpětí. Komise hodnotila i další postižení žalobkyně (sekundární úzkostně depresivní porucha) a provedla u něj posudkové zhodnocení míry poklesu pracovních schopností. Z tohoto posouzení je zjevné, že nejvýznamnější pokles pracovních schopností je právě u postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b, přílohy k vyhlášce č. 329/2009 Sb. Komise též vysvětlila, z jakého důvodu nemohla zohlednit nálezy z Velké Británie ze dnů 20. 1. 2023 a 1. 5. 2023. Ze závěrů srovnávacího posudku komise lze konstatovat, že žalobkyně není invalidní.
21. Soud přes závěr posudkové komise zpochybňující závěry napadeného rozhodnutí z hlediska zániku invalidity přistoupil k zamítnutí žaloby, neboť podle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Citované ustanovení odráží dispoziční zásadu ovládající správní soudnictví a zakládá žalobci „*legitimní očekávání*, že svojí žalobou (resp. jednotlivými žalobními body) nastavil referenční rámec soudního přezkumu“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2011, č. j. 2 Afs 16/2011-78, č. 2510/2012 Sb. NSS). Je přitom zřejmé, že se žalobkyně svou žalobou snažila dosáhnout pro ni příznivějšího postavení, neboť v souvislosti s případným zrušením napadeného rozhodnutí a následným novým rozhodnutím vedoucím k posunu mezi invaliditou I. a II. stupně by počala pobírat vyšší důchodová plnění. Z její žaloby naopak nelze žádným způsobem vyvodit, že by směřovala na zrušení invalidity.
22. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2016, č. j. 8 Ads 146/2015-36, cílem soudního přezkumu ve správním soudnictví není nahrazovat činnost správních orgánů, rozsah dokazování v soudním řízení musí být omezen žalobními námitkami. Podle rozsudku ze dne 2. 9. 2004, č. j. 3 Ads 60/2003-44, č. 884/2006 Sb. NSS: „*Jestliže byl žalobce v řízení o dávce důchodového pojištění uznán plně invalidním, v žalobě dovozoval dřívější vznik plné invalidity a v rámci přezkumného řízení soudního bylo zjištěno, že není plně ani částečně invalidní, nelze jen z tohoto důvodu rozhodnutí správního orgánu zrušit, neboť by tak soud překročil rámec přezkumné činnosti vymezený ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s.*“ Obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2020, č. j. 6 Ads 256/2020-17.
23. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. května 2024

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.